

Valtionavustushaku kliinisten tutkimusten kansallisen toimintamallin (FinTrials) jatkokehitykseen, mallin mukaisten rakenteiden luomiseen, toimintamallin mukaisen toiminnan käynnistämiseen sekä kansallisen koordinaatioyksikön toiminnan käynnistämiseen

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoittaa haettavaksi yhteensä enintään 2 miljoonaa euroa valtionavustusta kliinisten tutkimusten kansallisen toimintamallin (FinTrials) jatkokehitykseen, mallin mukaisten rakenteiden luomiseen, toimintamallin mukaisen toiminnan käynnistämiseen sekä kansallisen koordinaatioyksikön toiminnan käynnistämiseen valtion talousarvion momentilta 33.03.25.

Hakuaika alkaa 29.6.2026 ja päättyy 31.8.2026.

Haun tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan perustuen sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnissä terveys- ja hyvinvointialan kasvua ja uudistumista vauhdittava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelma (terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelma), joka on jatkoa edellisten hallituskausien Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategialle. Terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelman tavoitteena on vastata nopeasti muuttuvaan toimintaympäristöön uudistamalla rakenteita ja menettelytapoja, joilla alan dataa, infrastruktuuria, tutkimustuloksia, digitalisaatiota ja teknologiaa hyödynnetään TKI-toiminnassa yhteistyössä hyvinvointialueiden, korkeakoulujen, rahoittajien ja alan yritysten kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla ohjelmassa on kuusi aihekokonaisuutta, joiden piiriin sisältyvät muun muassa sote-alan tutkimustoimintaa koskevan lainsäädäntökokonaisuuden selkiyttäminen sekä kansallisten osaamiskeskittymien toimintojen vakiinnuttaminen.

Syksyllä 2025 Sitra julkaisi selvityksen, jossa ehdotettiin kliinisille tutkimuksille kansallista yhteistyömallia. Osana terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelman mukaisia toimenpiteitä valmistelua on jatkettu sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa työryhmässä, jossa on laadittu ehdotus kliinisten tutkimusten kansallisen toimintamallin (FinTrials) perustamisesta Suomeen. Ehdotus pyrkii vahvistamaan suomalaisten terveys- ja hyvinvointialan tutkimusten kansallista koordinaatiota, tukemaan tutkimusten toteuttamisedellytyksiä Suomessa, parantamaan Suomen kilpailukykyä sekä edistämään sosiaali- ja terveystietojen tehokasta ja tarkoituksenmukaista hyödyntämistä tutkimusten tekemisessä.

Avoinna oleva haku on järjestyksessään kolmas sosiaali- ja terveysministeriön terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelman mukaisten toimenpiteiden tukemiseen kohdentama valtionavustushaku.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Avustuksen yleiskuvaus

FinTrials-toimintamallin pohjana on valtakunnallinen yhteistyöverkosto, joka koostuu yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUS:n olemassa olevista kliinisistä tutkimusrakenteista sekä niitä koordinoivasta kansallisesta yksiköstä. Toimintamallin on tarkoitus rakentua selkeästi organisoidun ja yhtenäisen toimintatavan varaan ja hyödyntää jo olemassa olevia tutkimusrakenteita, erityisesti hyvinvointialueilla tehtävää kliinistä tutkimusta. Alkuvaiheessa mallin keskiössä ovat yliopistollisia sairaaloita ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä, joilla on terveydenhuoltolain (1326/2010) nojalla lakisääteinen velvollisuus huolehtia kliinisen tutkimustoiminnan edellytyksistä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) mukaisia koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-toimintaan liittyviä koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtäviä.

FinTrials-toimintamalli rakentuu kolmelle päätasolle: (1) kansallinen koordinaatioyksikkö, (2) yhteistyöalueen Clinical Trials Office (CTO) sekä (3) alueellinen tutkimustoiminta (hyvinvointialueet ja HUS).

Kansallinen koordinaatioyksikkö tukee alueita muun muassa vastaamalla tutkimuksia koskevan kysynnän ja tarjonnan yhdistämisestä, ajantasaisen asiakkuudenhallintajärjestelmän ja saatavuustietojärjestelmän ylläpidosta, kliinisten tutkimusten yhteydenotto- ja toteutusprosessien koordinoinnista sekä hallinnoinnista. Lisäksi se kehittää toteutettavuusprosesseja, seuraa ja kehittää kansallista suorituskyvyn mittaamista, yhtenäistää toimintatapoja sekä sopimus- ja budjetointimalleja yhteistyöalueiden välillä sekä markkinoi ja edustaa Suomen tutkimustoimintaa kansainvälisesti.

Haettavana olevan avustuksen tarkoituksena on tukea FinTrials-toimintamallin jatkokehitystä, mallin mukaisten rakenteiden luomista, toimintamallin mukaisen toiminnan käynnistämistä sekä kansallisen koordinaatioyksikön käynnistämistä hyödyntäen nykyistä Biopankkien osuuskunta FinBB:tä ja HUS-yhtymää. Hankkeen aikana tulee luoda ratkaisut toimintamallin ja kansallisen koordinaatioyksikön toiminnan jatkuvuudelle ja rahoitukselle tulevaisuudessa. Avustuksen käyttörajoituksista ja kirjanpidon eriyttämisestä määrätään tarkemmin jäljempänä kohdassa "Muita avustuksen käyttöön liittyviä ehtoja".

Avustukset myönnetään lähtökohtaisesti täysimääräisinä eli avustettavaan toimintaan ei vaadita omarahoitusosuutta. Kyse on valtakunnallisen rakenteen pystyttämisestä jo olemassa olevia alueellisia rakenteita hyödyntäen ja täydentäen. Avustusta ei myönnetä liiketaloudelliseen toimintaan.

Avustus on käytettävissä avustuksen myöntöpäivästä alkaen 31.12.2027 mennessä syntyneiden kustannusten kattamiseen. Ennen avustuspäätöksen tekemistä syntyneet kustannukset voivat liittyä vain hankehakemuksen valmisteluun. Lisäksi avustus on käytettävissä hankkeen loppuraportoinnista aiheutuviin kustannuksiin. Avustettavan toiminnan tulee käynnistyä viipymättä avustuspäätöksen jälkeen.

Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Avustuksen tarkemmat käytön ehdot sekä rajoitukset määritellään avustuspäätöksessä.

Avustuksen hakijat ja yhteinen hakemus

Avustusta voivat hakea yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet (Pirkanmaan hyvinvointialue, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, Pohjois-Savon hyvinvointialue ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue) sekä HUS-yhtymä sekä Biopankkien osuuskunta FinBB (jäljempänä yhdessä "hakijat"). Mahdollisia hakijoita on yhteensä kuusi (6). FinBB:n osalta avustusta voidaan myöntää ainoastaan FinTrials-

toimintamallin perustamiseen ja käynnistämiseen liittyvään toimintaan, ei biopankkitoiminnan tai muun FinBB:n olemassa olevan operatiivisen toiminnan kustannusten kattamiseen.

Hakemuksessa ja siihen liitettävässä hankesuunnitelmassa tulee kuvata vähintään seuraavat seikat:

- suunnitelma kansallisen koordinaatioyksikön perustamisesta, sen organisoinnista, hallintomallista, henkilöstöresursseista ja sijoittumisesta;
- suunnitelma kunkin soveltuvan hakijan alueellisen Clinical Trials Office (CTO) -rakenteen kehittämisestä ja yhtenäistämistä FinTrials-toimintamallin mukaiseksi;
- kuvaus toimintatapojen, sopimus- ja budjetoimimallien sekä toteutettavuusprosessien yhtenäistämistä kansallisella tasolla;
- suunnitelma tarvittavien tietojärjestelmien, kuten asiakkuudenhallintajärjestelmän ja saatavuustietojärjestelmän, käyttöönotosta tai kehittämisestä;
- kuvaus siitä, miten avustettava toiminta eriytetään kirjanpidossa kunkin hakijan muusta operatiivisesta toiminnasta;
- konkreettiset ja mitattavat välitavoitteet ensimmäisille kuudelle (6) kuukaudelle sekä koko hankauden kattava toteutusaikataulu; sekä
- suunnitelma toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta avustuskauden päättymisen jälkeen, mukaan lukien arvio pitkän aikavälin rahoitusrakenteesta.

Hakijoiden tulee jättää yksi yhteinen hakemus, jossa kuvataan kaikkien hakijoiden roolit, vastuut ja kustannukset FinTrials-toimintamallin perustamisessa ja käynnistämisessä. Yhteisestä hakemuksesta tulee käydä ilmi, miten hakijat ovat yhdessä sopineet avustuksen kohdentamisesta eri toimintoihin ja hakijoiden kesken. Hakemuksessa tulee nimetä yksi hakijoista hankkeen hallinnoijaksi. Hallinnoija vastaa avustuksen hakemisesta, hallinnoinnista, maksatushakemusten kokoamisesta ja raportoinnista sosiaali- ja terveysministeriölle sekä avustuksen edelleen jakamisesta muille hakijoille hankesuunnitelman ja avustuspäätöksen mukaisesti.

Avustusta voidaan hakea ainoastaan sellaisten kustannusten kattamiseen, jotka eivät lukeudu hakijoiden perusrahoituksen tai muun lakisääteisen rahoituksen piiriin.

Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös myönnettävän avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuslain 7 §:n 1 momentin mukaan valtionavustusta voidaan myöntää, jos:

- 1) tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä;
- 2) valtionavustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta;
- 3) valtionavustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena valtionavustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä valtionavustuksen kohteena olevan hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen; sekä
- 4) valtionavustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Hakemusten arviointi

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi perustuu kokonaisarviointiin, jossa painotetaan hakemuksessa kuvatun toimintamallin kykyä saavuttaa FinTrials-toimintamallille asetetut tavoitteet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti hakijoiden yhteisen suunnitelman johdonmukaisuuteen, toteutettavuuteen ja vaikuttavuuteen.

Arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti seuraavat seikat:

- Hakijoiden yhteisen toimintasuunnitelman selkeys, toteutettavuus ja aikataulu, mukaan lukien konkreettiset välitavoitteet.
- Avustuksen kohdentaminen eri toimintoihin ja organisaatioihin sekä kustannusarvion realistisuus ja läpinäkyvyys.
- Hakijoiden välisen yhteistyön ja työnjaon kuvaus sekä kansallisen koordinaatioyksikön toiminnan järjestäminen.
- Toiminnan nopean käynnistymisen varmistaminen ja valmiudet FinTrials-toimintamallin operatiiviseen käynnistämiseen.
- Alueellisen ja kansallisen tason toiminnan välinen yhteys sekä tiedon, resurssien ja osaamisen liikkuvuus.
- Suunnitelman innovatiivisuus ja hakijoiden valmius hyödyntää olemassa olevia tutkimusrakenteita FinTrials-toimintamallin käynnistämisessä.
- Hakijoilla on liikkumavaraa FinTrials-toimintamallin tarkemman toteutustavan suunnittelussa. Arvioinnissa painotetaan tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan vaikuttavuutta yksityiskoh- taisten toteutustapojen sijaan.

Hakemuksessa tulee kuvata, miten avustettava toiminta edistää FinTrials-toimintamallin tavoitteiden toteutumista ja kliinisten tutkimusten kansallista koordinaatiota.

Avustettava toiminta on toteutettava kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Muita avustuksen käyttöön liittyviä ehtoja

Avustusta voidaan käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Avustus on tarkoitettu yksinomaan FinTrials-toimintamallin jatkokehitykseen, mallin mukaisten rakenteiden luomiseen, toimintamallin mukaisen toiminnan käynnistämiseen sekä kansallisen koordinaatioyksikön toiminnan käynnistämiseen liittyviin kustannuksiin.

Hakijoiden mahdollinen oma panostus avustettavaan toimintaan tulee kuvata hankesuunnitelmassa erikseen ja eriyttää kirjanpidollisesti avustettavasta hanketoiminnasta siten, ettei se vaikuta avustuslaskentaan. Avustus ei yhdessä muiden julkisten tukien kanssa saa ylittää hyväksyttävien kustannusten määrää. Hyväksyttäviksi kustannuksiksi luetaan:

- henkilöstökustannukset, mukaan lukien johtajan ja asiantuntijoiden palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset
- tietohallinnon ratkaisuihin aiheutuvat kustannukset
- hallinnointikustannukset
- matkakustannukset
- toimitilakustannukset
- muut kustannukset, kuten esimerkiksi kohtuulliset kokous- ja tarjoilukulut sekä hankkeen raportoinnin ja erilliselvitysten kustannukset

Hyväksyttävät kustannukset määritellään yksityiskohtaisemmin avustuspäätöksessä ja sen liitteissä. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytetyt kustannuseriä ei hyväksytä avustuspäätöksellä sellaisenaan, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen maksatushakemuksen yhteydessä. Mahdollisissa kustannusten hyväksyttävyyttä koskevissa tulkintatilanteissa avustuksen saajan tulee pyytää sosiaali- ja terveysministeriön näkemys asiasta etukäteen.

Avustuksen saajan on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti sosiaali- ja terveysministeriölle toimintaansa liittyvistä muutoksista, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa avustettavan toiminnan kustannuksiin tai sisältöön. Avustuksen saajan tulee ilmoittaa sosiaali- ja terveysministeriölle viipymättä kirjallisesti mahdollisista muista julkisista tuista, joita se hakee tässä hakuilmoituksessa ilmoitettuja tarkoituksia varten. Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen saajan tulee eriyttää kirjanpitosensa siten, että avustettava toiminta on selkeästi eriytetty kunkin hakijan muusta olemassa olevasta toiminnasta. Eriyttämisvaatimus koskee kaikkia hakijoita. Avustuksella voidaan rahoittaa FinTrials-toimintamallin perustamiseen ja käynnistämiseen liittyvää henkilöstöresursointia, kuten tutkijalääkäreiden ja tutkimuskoordinaattoreiden palkkaamista, edellyttäen että kyseisten henkilöiden työpanos kohdentuu nimenomaan FinTrials-toimintamallin mukaiseen uuteen tai kehitettävään toimintaan eikä hakijan olemassa olevaan kliiniseen tutkimustoimintaan. Mikäli avustuksella palkattava henkilö osallistuu sekä avustettavaan toimintaan että hakijan muuhun toimintaan, työajan kohdentuminen on dokumentoitava työajanseurannan avulla ja avustuksella katettava osuus on rajattava FinTrials-toimintamallin mukaiseen toimintaan kohdentuvaan työaikaan. Kirjanpidon eriyttämisestä tulee käydä ilmi, ettei avustusta ole käytetty hakijan nykyisen rutiininomaisen kliinisen tutkimustoiminnan, biopankkitoiminnan tai muun olemassa olevan operatiivisen toiminnan kustannusten kattamiseen. Hakijoiden tulee varmistaa, että avustettavan toiminnan rahoitusrakenne on kestävä ja taloudellisesti läpinäkyvä sekä noudattaa kulloinkin voimassa olevia valtiontukisäännöksiä.

Avustuksen saajan on laadittava sosiaali- ja terveysministeriölle avustuksen käytöstä ja saavutetuista tuloksista loppuraportti avustuspäätöksessä erikseen määriteltävällä tavalla. Avustuksen saaja on velvollinen avustuksen käytön väliraportointiin avustuspäätöksessä erikseen määriteltävällä tavalla. Hallinnoija vastaa raportoinnin kokoamisesta ja toimittamisesta sosiaali- ja terveysministeriölle kaikkien hakijoiden osalta. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on valtionavustuslain 16 §:n nojalla oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa. Tarkastukset voivat kohdistua muun muassa avustuksen saajan kirjanpitoon, avustettavan toiminnan eriyttämisen todentamiseen, kustannusten kohdentamisen oikeellisuuteen, työajanseurannan dokumentointiin sekä avustuksen käyttöä koskeviin asiakirjoihin ja tietojärjestelmiin. Tarkastusoikeus koskee kaikkia hakijoita riippumatta siitä, mikä hakijoista toimii hallinnoijana. Avustuksen saajan on pyydettäessä toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle kaikki avustuksen käytön valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Avustuksen hakeminen

Allekirjoitettu avustushakemus liitteineen tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon (kirjaamo.stm@gov.fi) viimeistään 31.8.2026 viitteellä VN/18296/2026

Hakemuksen yhteydessä tulee hakemuslomakkeen lisäksi toimittaa yhteinen hankesuunnitelma sekä hankkeen talousarvio. Talousarviosta tulee käydä ilmi hakemukseen liittyvän toiminnan muu rahoitus, arvio toiminnan kustannuksista sekä avustuksen kohdentaminen hallinnoijan ja muiden hakijoiden kesken.

Hankesuunnitelmasta tulee ilmetä, miten hakijat ovat yhdessä sopineet avustuksen käytöstä, kunkin hakijan rooli ja vastuut, avustuksella toteutettava toiminta, kuvaus sen toteuttamisesta, konkreettiset välitavoitteet sekä aikataulu. Hankesuunnitelman pituus ei saa ylittää 10 sivua.

Hakemuksessa tarvittavien asiakirjojen pohjat ovat saatavilla tämän hakuilmoituksen liitteinä. Ohjeet lomakkeiden täyttöön löytyvät sosiaali- ja terveysministeriön internet-sivuilta osoitteesta: <https://stm.fi/rahoitus-ja-avustukset/valtionavustukset/#avustuslomakkeet>

Lisätietoja

Lisätietoja asiasta antaa:

Päivi Sillanaukee, ohjelmajohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö, p. 0295163356, paivi.sillanaukee@gov.fi

Tietoa sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustuksista: <https://stm.fi/rahoitus-ja-avustukset/valtion-avustukset>

Valtionavustuksista yleisesti: <https://vm.fi/valtionavustukset>